

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจสภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบข่ายการวิจัย

การศึกษความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการดำเนินการ ดังนี้

1. **พื้นที่ในการศึกษาวิจัย** กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 12 ตำบล

2. **ประชากรที่ใช้ในการศึกษา** ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 12,237 คน โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มครู ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 658 คน

2.2 กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 11,579 คน

3. **ตัวแปรที่ศึกษา** ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

3.1 ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามตัวชี้วัดในเกณฑ์การประเมินความพร้อม กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนการจัดการ ศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่เคยจัดการศึกษาขอรับโอนการจัดการศึกษาทั่วไป จำนวน 4 องค์ประกอบ 1 ตัวชี้วัด ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ด้านประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัด หรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 1 ระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วม หรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาจนถึงปีี่ประเมิน

ตัวชี้วัดที่ 2 การส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษานั้นก่อนขอรับโอน เช่น ด้านทรัพย์สิน ด้านวิชาการ ด้านบริการ ด้านบริหารและกิจกรรมด้านอื่น ๆ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านแผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาการจัดการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับประเภทรูปแบบการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 3 การมีแผนในลักษณะแผนกลยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 ด้านวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 4 รูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 5 สัดส่วนการใช้จ่ายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้แต่ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากรัฐ) เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณย้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณที่ประเมิน)

3.2 ความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามตัวชี้วัดในเกณฑ์การประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่เคยจัดการศึกษาขอรับโอนการจัดการศึกษาทั่วไป จำนวน 1 องค์ประกอบ 1 ตัวชี้วัด ได้แก่

องค์ประกอบที่ 5 ด้านความเห็นของประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวชี้วัดที่ 6 ความเห็นของประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 ประการ คือ

1. การถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล

ทั่วไป

2. ความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหาร
3. ความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร
4. ความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ
5. ความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิชาการ

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิจัย 2 ลักษณะ ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสารและการสำรวจ ดังนี้

1. **วิธีการวิจัย** วิธีการวิเคราะห์เอกสารจากเอกสารสรุปผลการปฏิบัติงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว ระหว่างปี พ.ศ. 2546 – 2548 และวิธีการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษา ความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2. แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

2.1 แหล่งข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์เอกสาร ได้จากงานงบประมาณ และงาน บริหารทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เสร็จสิ้น กระบวนการแล้ว ระหว่างปี พ.ศ. 2546 – 2548 โดยวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาผลการดำเนินงาน ต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับวิธีการสำรวจ ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่ตั้งในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวนทั้งสิ้น 3,895 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มหลายชั้นตอน

3. **เครื่องมือการวิจัย** ประกอบด้วย 2 รายการคือ แบบสำรวจสภาพความพร้อมใช้ สำหรับการวิเคราะห์เอกสาร และแบบสอบถามใช้กับกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสำรวจ ซึ่งเครื่องมือ การวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบและผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน หา

คุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความเชื่อมั่นรายข้อด้วยการหาความสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของกรอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .37 - .38 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง กล่าวคือ สำหรับการวิเคราะห์เอกสาร ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารสรุปผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว ในเรื่องประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหรือมีส่วนร่วมจัดการศึกษา แผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับ ประเภท และรูปแบบการศึกษาวิธีการบริหารและการจัดการและการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการสำรอนั้นผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามถึง ครู ผู้บริการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน โดยผ่านสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้เดินทางไปรับแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาด้วยตนเอง จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 3.895 ฉบับ ได้รับกลับคืนและมีความสมบูรณ์ จำนวน 3.895 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ วิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย (X) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ความพร้อมจากผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2546 - 2548 เป็นดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัด หรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า

1. องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประสิทธิภาพเฉพาะในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ไม่พบว่ามียุทธศาสตร์การบริหารส่วนตำบลใด

มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะเวลาที่จัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัย นับถึงปัจจุบันเป็นเวลามากกว่า 2 ปี จำนวน 7 องค์กรบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย
ตัวขององค์กรบริหารส่วนตำบลกุดหว้า สามขา นาขาม หนองห้าง นาโก สมสะอาดและกุดคำว
ระยะเวลาที่จัดการศึกษานับถึงปัจจุบันเป็นเวลาน้อยกว่า 2 ปี จำนวน 5 องค์กรบริหารส่วน
ตำบลประกอบด้วยขององค์กรบริหารส่วนตำบลม่วงขาว แจนแลน เหล่าใหญ่ จุมจิ่งและเหล่าไสงาม

2. องค์กรบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในอำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
มีประสบการณ์ร่วมในการจัดการศึกษาหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทุกด้าน
คือ ด้านบริการและกิจกรรม ด้านทรัพย์สิน ด้านวิชาการ และด้านอื่นๆ ประกอบด้วย องค์กร
บริหารส่วนตำบลม่วงขาว แจนแลน กุดหว้า นาขาม หนองห้าง สมสะอาดและกุดคำว มีการ
ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านทรัพย์สิน ด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ
ประกอบด้วยองค์กรบริหารส่วนตำบลสามขา มีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา 2 ด้าน
คือ ด้านบริการและกิจกรรม และด้านทรัพย์สิน ประกอบด้วยองค์กรบริหารส่วนตำบลจุมจิ่ง
มีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ด้านบริการและกิจกรรม และด้านอื่นๆ ประกอบด้วย
องค์กรบริหารส่วนตำบลนาโก และมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาด้านบริการและ
กิจกรรม ประกอบด้วยองค์กรบริหารส่วนตำบลเหล่าใหญ่ มีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการ
ศึกษาด้านอื่น ๆ ประกอบด้วยองค์กรบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม ระยะเวลาที่ส่งเสริมสนับสนุน
การจัดการศึกษานับถึงปีการศึกษาปัจจุบัน 2 ปีการศึกษา

3. ที่ผ่านมาองค์กรบริหารส่วนตำบลทุกตำบลยกเว้นองค์กรบริหารส่วนตำบล
จุมจิ่ง มีการส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ได้แก่ มอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน
ในโรงเรียนในเขตบริการ และยกเว้นองค์กรบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม สามขา มีการส่งเสริม
สนับสนุนสถานศึกษาในด้านบริการและกิจกรรม ได้แก่ จัดกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ สนับสนุน
การแข่งขันกีฬานักเรียนภายในตำบล สนับสนุนการตรวจสุขภาพนักเรียนร่วมกับโรงพยาบาล
มีระยะเวลานับถึงปีการศึกษาปัจจุบัน 2 ปีการศึกษาโดยต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 2 แผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนา
การจัดการศึกษาหรือแผน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับ
ประเภทและรูปแบบการศึกษา พบว่า

1. องค์กรบริหารส่วนตำบลทุกตำบลยกเว้นองค์กรบริหารส่วนตำบลนาขาม
มีแผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนซึ่ง

แสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ การกิจครบถ้วน มีการแปลงกลยุทธ์ ไปสู่การปฏิบัติ

2. ลักษณะของแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลที่มีแผนพัฒนาแผนการจัดการศึกษา 3 ปี ยกเว้นองค์การบริหารส่วนตำบลบัวขาว และสมสะอาด เป็นแผนปฏิบัติการประจำปี

3. องค์การบริหารส่วนตำบลบัวขาว แจนแลน กุดหว้า สามขา หนองห้าง นาโก สมสะอาด และกุดข้าว มีแผนที่กำหนดระบบควบคุม กำกับ ตรวจสอบ นำไปสู่การสร้าง ความเชื่อมั่นว่าจะจัดการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐาน ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าใหญ่ จุมจัง เหล่าไทรงาม และนาขาม ไม่มีแผนที่กำหนดระบบควบคุม กำกับ ตรวจสอบ นำไปสู่การ สร้างความเชื่อมั่นว่าจะจัดการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐาน

องค์ประกอบที่ 3 วิธีการบริหารและการจัดการศึกษา พบว่า

1. องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบล มีรูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการ โดย กระจายอำนาจ ยกเว้นองค์การบริหารส่วนตำบลนาขามที่มีรูปแบบไม่ชัดเจน ในส่วนโครงสร้าง การบริหาร มีผู้รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาจำนวน 9 องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลบัวขาว แจนแลน เหล่าใหญ่ เหล่าไทรงาม กุดหว้า สามขา นาขาม หนองห้าง นาโก ในจำนวนนี้มีอัตรากำลังด้านการศึกษาโดยตรง จำนวน 5 องค์การบริหารส่วน ตำบล ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลจุมจัง เหล่าไทรงาม กุดหว้า หนองห้างและนาโก สำหรับรูปแบบการจัดการศึกษา ได้จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเองที่มี ประชากรน้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนจำนวน 11 องค์การบริหารส่วนตำบล ยกเว้นองค์การบริหาร ส่วนตำบลจุมจัง

องค์ประกอบที่ 4 การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1. มีรายได้จากภาษีที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลจัดเก็บ 3 ปี โดยเฉลี่ย จำนวน 11,319,091.35 บาท (สิบเอ็ดล้านสามแสนหนึ่งหมื่นเก้าพันเก้าสิบเอ็ดบาทสามสิบห้า สตางค์) รายได้จากเงินอุดหนุนของรัฐ 3 ปี โดยเฉลี่ย จำนวน 6,860,399.86 บาท (หกล้านแปด แสนหกหมื่นสามร้อยเก้าสิบเก้าบาทแปดสิบหกสตางค์) เมื่อรวมรายได้จากภาษีที่ขององค์การ บริหารส่วนตำบลจัดเก็บ กับรายได้จากเงินอุดหนุนของรัฐ 3 ปีโดยเฉลี่ย จำนวน 18,179,491.21 บาท (สิบแปดล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นเก้าพันสี่ร้อยเก้าสิบเอ็ดบาทสี่สิบเอ็ดสตางค์) เฉลี่ยรายได้

ขององค์การบริหารส่วนตำบลปีละจำนวน 6.059.830.41 บาท (หกล้านห้าหมื่นเก้าพันแปดร้อยสามสิบบาทสี่สิบบาทแปดสตางค์)

2. รายได้เพื่อการศึกษาโดยเฉลี่ย จำนวน 1.675.929.82 บาท (หนึ่งล้านหกหมื่นเจ็ดหมื่นเก้าพันเก้าร้อยยี่สิบเก้าบาทแปดสิบสองสตางค์) เฉลี่ย 3 ปีการศึกษาจำนวน 558.643.28 บาท (ห้าแสนห้าหมื่นแปดพันหกร้อยสี่สิบบาทเก้าสิบบาทแปดสตางค์) และรายได้เพื่อการศึกษา เฉลี่ย 3 ปีการศึกษาเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 5 ของรายได้เฉลี่ยต่อปีจำนวน 9 องค์การบริหารส่วนตำบล ยกเว้นองค์การบริหารส่วนตำบลบัวขาว แจนแลนและสมสะอาดที่มีรายได้เฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี

2. ความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

องค์ประกอบที่ 5 ความเห็นของประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

1. ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ทุกด้านอยู่ในระดับต่ำ เรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 22.70) มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารทั่วไป (ร้อยละ 21.23) มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ (ร้อยละ 19.44) มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร (ร้อยละ 19.13) และมีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิชาการ (ร้อยละ 17.51)

2. ครู ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าทุกด้านอยู่ในระดับต่ำ สามารถเรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารทั่วไป (ร้อยละ 4.34) มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร (ร้อยละ 3.49) มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิชาการ (ร้อยละ 3.18) มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ (ร้อยละ 2.52) การถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 2.16)

3. ผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ทุกด้านอยู่ในระดับต่ำ เรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

การถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 22.70) มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารทั่วไป (ร้อยละ 21.23) มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ (ร้อยละ 19.44) มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร (ร้อยละ 19.13) และมีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิชาการ (ร้อยละ 17.51)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 ประสิทธิภาพในการจัดหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประสิทธิภาพเฉพาะการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย นับระยะเวลาถึงปัจจุบันเป็นเวลา 2 ปี ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จึงได้มีการโอนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการศาสนา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงานพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทยและสังกัดอื่น ๆ มาอยู่ใน ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งจะต้องดำเนินการไปแล้วเสร็จสิ้นภายใน 4 ปี

ด้านการส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการบริการและกิจกรรมด้านทรัพย์สินและด้านอื่น ๆ เป็นส่วนใหญ่ ส่วนด้านวิชาการมีการส่งเสริมสนับสนุนเป็นส่วนน้อย มีระยะเวลานับถึงปีการศึกษาปัจจุบัน 2 ปีการศึกษาโดยต่อเนื่อง ซึ่งถือได้ว่ามีบทบาทในการดำเนินการจัดการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากเพิ่งมีการก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นระยะเวลาไม่นาน จึงทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีความรู้ความเข้าใจและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอ การจัดสรรงบประมาณทำให้ได้น้อย และกิจกรรมที่ให้การสนับสนุนนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโรงเรียนกับชุมชน งานบริการ งานอาคารสถานที่ และงานปกครองนักเรียน ไม่ใช่งานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งใกล้เคียงกับที่พิบูลพันธ์ สาทอง (2542. อ่างใน วรณที ศรีโนนยาง 2545 : 45)

ที่ได้ศึกษาบทบาทด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานด้านการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านการปฏิบัติงานด้านการศึกษาทั่วไป และการช่วยเหลือในการจัดการศึกษาของโรงเรียน กอรปทั้งมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง องค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะเรื่อง การขาดประสิทธิภาพและความรู้ การจัดสรรงบประมาณให้ได้น้อย และเห็นว่าจัดการศึกษา ยังไม่ไขปัญหาเร่งด่วนนัก และที่โชคชัย ชุมบางวาปี (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทเลือกตั้ง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทเลือกตั้ง อำเภอนาเชือก ต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมและทั้ง 4 งาน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ งานโรงเรียนกับชุมชน งานบริการ งานบริหารอาคารสถานที่ และงานปกครองนักเรียน

1.2 แผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หรือแผนซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ กุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจครบถ้วน มีการแปลงกลยุทธ์ ไปสู่การปฏิบัติ และลักษณะของแผนเป็นแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3 ปี มีการกำหนดระบบ ควบคุม กำกับ ตรวจสอบ นำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นว่าจะจัดการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐาน ซึ่งถือว่าการบริหารงานให้เป็นไปตามหลักการบริหารราชการ ตามความต้องการของท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังที่ประมุข ศรีชนะ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสองอันดับคือ งานด้านวิชาการ ได้แก่ ต้องการมีส่วนร่วมในการหาสถานประกอบการงานอาชีพ แหล่งประกอบการเรียนรู้ การร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำและพิจารณาแผนโรงเรียน

1.3 วิธีการบริหารและการจัดการ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ กุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีรูปแบบวิธีการบริหารโดยกระจายอำนาจ ในส่วนโครงสร้างการบริหาร มีผู้รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษา จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมทางด้านจิตใจที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะเข้าไปมีบทบาททางการศึกษาอย่างเต็มที่ จึงได้มีการบริหารจัดการที่เป็นไปตามหลักวิชาการและกฎหมาย ดังที่สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์

และคณะ (2542. อ้างอิงใน วรณที ศรีโนนยาง 2545 : 49 - 50) ที่ได้ศึกษาการกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการ มีความเป็นไปได้และต่างเชื่อมั่นว่าจะทำได้ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด) เคยมีบทบาทในการจัดการศึกษาด้วยตนเองจนถึงปัจจุบัน ส่วนองค์กรบริหารส่วนตำบลก็เคยมีประสบการณ์ในการเป็นกรรมการศึกษามาแล้ว สำหรับ รูปแบบการจัดการศึกษา ที่ได้จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเองที่มี ประชากรน้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน นั้น อาจเป็นเพราะว่าไปเขตการความรับผิดชอบของแต่ละ องค์กรบริหารส่วนตำบลมีประชากรวัยเรียนระดับก่อนประถมศึกษา น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน จึงเป็นขีดจำกัดด้านจำนวนผู้เรียนต่อรูปแบบการจัดการศึกษา

1.4 การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายได้จากภาษีที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลจัดเก็บกับรายได้ จากเงินอุดหนุนของรัฐโดยเฉลี่ยปีละ 6.059.830.41 บาท และรายได้เพื่อการศึกษาโดยเฉลี่ยปีละ 558.643.28 บาท และรายได้เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีการศึกษาเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 5 ของรายได้ เฉลี่ยต่อปี เนื่องจากเงื่อนไขประกอบเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพในการ ประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 เงื่อนไขบังคับก่อนการขอประเมินความพร้อมกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ เพียงพอในการจัดการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาจะต้องมีรายได้ รวม เงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้จากรัฐ (ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ) เฉลี่ย 3 ปีงบประมาณย้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณปัจจุบัน) เพียงพอที่จะใช้จัดการศึกษาได้สัมฤทธิ์ผล โดยถือระดับรายได้ และลักษณะการจัดการศึกษา ระดับ 1 มีรายได้ปีละไม่เกิน 5 ล้านบาทให้จัดและรับโอนการ ศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา และให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐได้ เพื่อเตรียมความ พร้อมจัดการศึกษาเองในอนาคต หรือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา แต่ องค์กรบริหารส่วนตำบลในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายได้เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีการศึกษาโดยเฉลี่ยจำนวน 558.643.28 บาท และรายได้เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 5 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี จึงถือว่ายังมีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะใช้ในการ จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เอง แต่ให้จัดและรับโอนการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา และให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐได้

1.5 ความเห็นของประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นไม่เห็นด้วยต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาเหตุอาจเป็นเพราะว่าการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กำหนดไว้ว่า เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จากผลการศึกษาที่พบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายได้จากภาษีขององค์กรบริหารส่วนตำบลจัดเก็บกับรายได้จากเงินอุดหนุนของรัฐโดยเฉลี่ยปีละ 6,059,830.41 บาท และรายได้เพื่อการศึกษาโดยเฉลี่ยปีละ 558,643.28 บาท และรายได้เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีการศึกษาเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 5 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี แต่โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอในการจัดการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาจะต้องมีรายได้ รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้จากรัฐ (ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ) เฉลี่ย 3 ปีงบประมาณย้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณปัจจุบัน) เพียงพอที่จะใช้จัดการศึกษาได้สัมฤทธิ์ผล โดยดีระดับรายได้และลักษณะการจัดการศึกษา ปีละเกินกว่า 5 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาทให้จัดและรับโอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษา) และรับโอนสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีจำนวน 300 คนขึ้นไป จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว จึงเป็นเครื่องชี้ให้เห็นในอนาคตได้ว่าจะทำให้ผู้ที่เข้ารับการศึกษาไม่มีความเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐจะจัดให้ไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

2. ความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ คำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามากได้ดังนี้ มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิชาการ มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ

มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารทั่วไป และการถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเคยชินกับการให้การสนับสนุนการศึกษาในระดับชุมชนโดยการมอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน การจัดกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ การแข่งขันกีฬาของนักเรียนในโรงเรียน การตรวจสุขภาพนักเรียน ร่วมกับโรงพยาบาล หรือการใช้แรงงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอดีต ประกอบกับการมีความรู้ความเข้าใจโดยเฉพาะเรื่องการขาดประสิทธิภาพและความรู้ในการจัดการศึกษาเมื่อได้เข้ามาทำหน้าที่บริหารและจะต้องรับผิดชอบจึงไม่ให้ความสนใจงานด้านวิชาการกันเป็นหัวใจของการศึกษาอย่างเพียงพอ แต่ให้ความสำคัญด้านงานบริการ งานอาคารสถานที่ หรืองานโรงเรียนกับชุมชนมากกว่า ดังที่กำพล แสตนบุญเรือง (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษาในการบริหารงานทั่วไปเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนในงานธุรการ และสอดคล้องกับวรรณที ศรีโนนยาง (2545 : 45) ที่ได้ศึกษาบทบาทด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านการปฏิบัติงานด้านการศึกษาทั่วไป และการช่วยเหลือในการจัดการศึกษาของโรงเรียน กอรปทั้งมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องการขาดประสิทธิภาพและความรู้ ทั้งยังสอดคล้องกับที่ ไชยชัย ชูมแวงวาปี (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทเลือกตั้ง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทเลือกตั้ง อำเภอนาเชือกต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ งานโรงเรียนกับชุมชน งานบริการ งานบริหารอาคารสถานที่ และงานปกครองนักเรียน นอกจากนี้ยังต้องการมีส่วนร่วมดำเนินงานด้านโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนงานบริการของโรงเรียน การจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ของโรงเรียน การใช้และดูแลรักษาห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงเรียน หอประชุมของโรงเรียน และсайณ์ห์ ดวงกำน้อย (2543 : 45) ยังชี้ให้เห็นโดยได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โรงเรียนมัธยมศึกษาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากเลือกตั้งอำเภอกำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาคือ ด้านการปกครองนักเรียน งานโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารอาคารสถานที่ และงานบริการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

เพื่อให้มีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ หน่วยงานระดับต่าง ๆ จึงควรดำเนินการดังนี้

1.1 รัฐบาล ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ เพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอและพัฒนานุเคราะห์ที่รับผิดชอบงานการศึกษา

1.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น โดยจัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับความรู้ กระบวนการปฏิบัติงานผลประโยชน์ สถานภาพและสวัสดิการของบุคลากรที่จะโอนเข้าไปองค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการพัฒนานุเคราะห์ของตนเองให้มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา โดยการให้เข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้น การศึกษาดูงานการจัดการศึกษาจากองค์กรอื่นที่ประสบผลผลสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และบทบาทของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดจากการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล